

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 15 april 2015

394/2015

L a g

om ändring av häktningslagen

Utfärdad i Helsingfors den 10 april 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i häktningslagen (768/2005) 1 kap. 1 § 2 mom., 3 kap. 1 § 1 mom., 2 §, 8 § 2 mom.,
9 § 2 mom. och 10 §, 5 kap. 1 § 1 och 4 mom., 2 §, 6 § 1 mom. samt 8 och 9 §, 7 kap. 5 §,
rubriken för 8 kap., 8 kap. 1 § 1 mom., 2 §, 4 § 2 mom., 7—9 och 10 §, 9 kap., 10 kap. 3 §
1 mom., 4 § 1 mom. 3 punkten, 8 §, 14 § 1 mom., 15 § 1 mom. och 16 § 2 mom., 11 kap. 4 §,
7 § 3 mom. och 10 §, 13 kap. 4 och 9 §, 15 kap. samt 16 kap. 1 §,
av dem 1 kap. 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 820/2014, 3 kap. 9 § 2 mom. och 10 §,
5 kap. 6 § 1 mom., 8 kap. 9 §, 10 kap. 3 § 1 mom. och 13 kap. 9 § sådana de lyder i lag
736/2011, 5 kap. 2 och 9 §, 11 kap. 10 §, 13 kap. 4 § och 16 kap. 1 § sådana de lyder delvis
ändrade i lag 736/2011, 8 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 808/2011, 8 kap. 2 § sådan den
lyder delvis ändrad i lag 266/2007 samt 8 kap. 4 § 2 mom. sådant det lyder i lag 266/2007,
samt
fogas till 1 kap. 2 § ett nytt 3 mom., till 1 kap. en ny 8 §, till 3 kap. nya 2 a, 5 a och 6 a §,
till 6 kap. en ny 6 a §, till 7 kap. 3 § ett nytt 2 mom., till 7 kap. en ny 6 §, till 8 kap. nya 2 a och
7 a—7 c §, till 11 kap. en ny 6 a § samt till 14 kap. 2 § ett nytt 3 mom. och till 14 kap. 4 § ett
nytt 2 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna principer för verkställighet av häktning

1 §

Tillämpningsområde

På häktade som samtidigt avtjänar fängelsestraff eller förvandlingsstraff för böter tillämpas vad som föreskrivs i 2 kap. 1 §

2 mom. och 3 § 4 mom., 4 kap. 1 § 3 mom.,
8 kap. 6, 7 a och 7 b § samt 9 kap. 4, 10 och
14 §. På sådana häktade tillämpas dessutom
bestämmelserna i 4 kap. i tvångsmedelslagen
(806/2011) om begränsning av kontakter och
bestämmelserna i 2 c kap. 5 § i strafflagen
(39/1889) om bestämmande av villkorlig fri-
givning. På sådana häktade som avses i detta
moment tillämpas i övrigt bestämmelserna
om fångar i fängelselagen (767/2005).

RP 45/2014
LaUB 17/2014
RSv 255/2014

2 §

När häktning upphör

Om domstolen beslutar frige en häktad, får den häktade av statens medel ersättning för kostnaderna för resan till sin hem- eller bostadsort i Finland. En häktad som samtycker till det kan transporterats till fängelset för att hämta sin egendom som finns där.

8 §

Hänvisningsbestämmelse

I fråga om behandlingen av personuppgifter i samband med verkställigheten av straff föreskrivs särskilt.

3 kap.

Placering i fängelset, basvård och förflyttning

1 §

Placering i fängelset

Häktade ska placeras i andra fängelser eller på andra avdelningar än fångar som avtjänar straff. Detta krav får emellertid frångås om den häktade ber om det på grund av deltagande i sysselsättning eller om det är nödvändigt för att avvärja en fara som hotar fångarnas, de häktades eller de anställdas säkerhet eller om det annars tillfälligt behövs för att upprätthålla ordningen i fängelset i en exceptionell situation. En häktad kan på egen begäran också placeras att bo på en sådan kontraktsavdelning som avses i 2 a §. En häktad som väntar på beslut av en fullföljdsdomstol får med sitt samtycke placeras på samma avdelning som fångar som avtjänar straff, om detta inte äventyrar syftet med häktningen.

2 §

Placering i boende

En häktad ska i möjligaste mån placeras i

en enpersonscell. En häktad får inte placeras att bo tillsammans med en annan häktad, om detta äventyrar syftet med häktningen eller ordningen i fängelset.

En häktad ska på egen begäran ges möjlighet att helt eller delvis bo avskild från andra häktade, om den häktade har grundad anledning att tro att hans eller hennes personliga säkerhet är hotad.

Rättigheterna för den som på egen begäran hålls avskild får inte begränsas mer än vad som nödvändigtvis följer av det avskilda boendet. Grunderna för det avskilda boendet ska omprövas minst var fjärde månad.

2 a §

Kontraktsavdelning

En häktad kan ges tillfälle att bo på en avdelning där de häktade förbinder sig att delta i den sysselsättning som ordnas för dem och att genomgå kontroll av drogfrihet på det sätt som föreskrivs i 11 kap. 7 §, om inte den häktades rätt till kontakter har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

5 a §

Förbud mot rökning

Rökning kan förbjudas i de häktades bostadsrum. Om rökning förbjuds i de häktades bostadsrum, ska de häktade ges möjlighet att röka i röktrum eller på något annat sätt.

6 a §

Kortvarig förflyttning av häktade till ett annat fängelse

En häktad kan för en kort tid förflyttas till ett annat fängelse, om det är motiverat för anordnandet av ett besök eller en sådan permission som avses i 9 kap. 14 §, eller av någon annan motsvarande orsak.

8 §

Närvaro vid domstol eller andra myndigheter

Om en häktad som är i ett fängelse kallas för att personligen höras hos någon annan

myndighet än en domstol, kan den häktade för detta ändamål tillåtas avlägsna sig från fängelset för den tid som hörandet kräver. Denna tid får inte, inklusive restiden, överstiga 14 dygn, om det inte finns ett särskilt vägande skäl till det som följer av grunden för hörandet eller av någon annan motsvarande grund.

9 §

Beslutanderätt

En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om avskilt boende på en häktads egen begäran och om placering på kontraktavdelning. Direktören för bedömningscentrumet eller den tjänsteman som enligt arbetsordningen är ställföreträdare för direktören beslutar om förflyttning av en häktad. Om en häktad förflyttas till en annan brottspåföljdsregion, förutsätter förflyttningen samtycke av direktören för bedömningscentrumet i den mottagande brottspåföljdsregionen eller av den tjänsteman som enligt arbetsordningen är ställföreträdare för den direktören. Direktören för det mottagande fängelset eller en säkerhetsansvarig i det mottagande fängelset beslutar om kortvarig förflyttning av en häktad enligt 6 a §, efter att ha hört direktören för placeringsfängelset.

10 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om förfarandet vid förflyttning av häktade utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om förflyttning av häktade meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet. Närmare föreskrifter om mathållning och basvård, boende samt anordnande av rökning och innehav av tändredskap meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

5 kap.

De häktades egendom och inkomster

1 §

Innehav av egendom

De häktade får i fängelset inneha en skälig mängd personlig egendom. Innehav av ett föremål eller ämne kan förvägras, om

1) föremålet eller ämnet äventyrar någons säkerhet,

2) föremålet eller ämnet särskilt lämpar sig för skadegörelse på egendom,

3) innehavet av föremålet eller ämnet med hänsyn till förhållandena i fängelset eller på fängelseavdelningen och graden av övervakning vållar särskild olägenhet för den allmänna ordningen i fängelset,

4) föremålet eller ämnet inte kan granskas utan oskäligt besvär eller utan att det skadas,

5) föremålet eller ämnet används eller det finns grundad anledning att misstänka att det kommer att användas som hjälpmedel vid brott,

6) fängelset har ställt motsvarande föremål till de häktades förfogande.

Om egendomen inte kan förvaras, ska den returneras eller på den häktades bekostnad sändas till det ställe som den häktade anvisar. Förskämt gods kan förstöras i närvaro av ett vittne. Bestämmelserna i 60 § i alkohollagen (1143/1994) ska tillämpas på förstöring av alkoholdrycker och andra alkoholhaltiga ämnen. Bestämmelser om lämnande av narkotika för förstöring finns i 44 § i narkotikalagen (373/2008).

2 §

Egendomsförteckning

En egendomsförteckning ska göras upp över de häktades egendom som tagits emot i ett fängelse. I förteckningen upptecknas inte egendom av ringa värde, om inte den häktade särskilt begär det. Den häktade ska underteckna egendomsförteckningen. Om den häktade inte undertecknar förteckningen, ska två

tjänstemän vid Brottpåföljdsmyndigheten intyga riktigheten av förteckningen.

Den egendom som upptecknats i egendomsförteckningen och som överlämnats till den häktades förfogande ska antecknas i egendomsförteckningen. Den häktade ska på begäran ges en kopia av egendomsförteckningen.

En häktad kan fråntas sådan egendom som han eller hon utan tillstånd av en tjänsteman vid Brottpåföljdsmyndigheten tagit emot och som antecknats i egendomsförteckningen för någon annan fänge.

6 §

Återlämnande av egendom

När en häktad frigges från fängelset, ska hans eller hennes pengar, andra betalningsmedel och egendom lämnas tillbaka till honom eller henne mot en underskrift i egendomsförteckningen. Den häktades penningmedel kan också deponeras på det konto den häktade uppgett eller sändas till den häktade som postanvisning. Om den häktade inte undertecknar egendomsförteckningen, ska två tjänstemän vid Brottpåföljdsmyndigheten intyga riktigheten av förteckningen.

8 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning fattar beslut om att inte överlämna egendom till en häktads förfogande. En tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter får överlämna sådana föremål och ämnen till en häktads förfogande som det är tillåtet att inneha i fängelset.

Fängelsedirektören eller en av direktören förordnad säkerhetsansvarig beslutar om sådana begränsningar av användningen av pengar eller betalningsmedel som avses i 4 § 3 mom. och om sådant sändande av pengar eller betalningsmedel till någon utanför fängelset eller till någon annan fänge som avses i 4 § 4 mom. Fängelsedirektören eller en av direktören förordnad sysselsättningsansvarig

beslutar om betalning av sysselsättnings- eller brukspenning.

9 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om egendom som innehas av häktade samt om användningen av pengar och betalningsmedel utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om förvaring, sändande och förstöring av egendom, om egendomsförteckningen och om vilken egendom som ska upptecknas i den samt om när sysselsättningspenning och brukspenning inte ska betalas ut meddelas av Brottpåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

6 kap.

Social- och hälsovård

6 a §

Underrättelse om sjukdom

En häktad ska ges möjlighet att utan dröjsmål underrätta en nära anhörig eller någon annan närstående om att han eller hon blivit allvarligt sjuk eller skadad.

7 kap.

Fritid

3 §

Bibliotek

En häktad som är berusad eller som stör biblioteksbesöket eller äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset kan förvägras tillträde till fängelsebiblioteket.

5 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styr-

nings- eller övervakningsuppgifter beslutar om att förvägra deltagande i fritidsverksamhet, en gudstjänst, en andaktsstund eller någon annan religiös sammankomst eller tillträde till biblioteket och om sådant förbud eller sådan begränsning av deltagande som avses i 1 § 2 mom. Sammankomstens arrangör ska höras innan beslutet om förvägran fattas.

6 §

Närmare föreskrifter

Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet meddelar närmare föreskrifter om anordnandet av bibliotekstjänster i sådana fall där en häktad inte kan besöka fängelsebiblioteket.

8 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

1 §

Brevväxling och granskning av postförsändelser

De häktade har rätt till korrespondens per post, om inte denna rätt har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

2 §

Läsning och kopiering av meddelanden

Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från en häktad får läsas, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att säkerställa syftet med häktningen, förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får dock fattas för högst två veckor åt gången.

Den häktade ska anteckna sitt namn på

brev, postförsändelser och meddelanden som den häktade sänder till någon annan än en sådan tillsynsmyndighet som avses i 3 §, om inte den häktade personligen överlämnar dem direkt till fängelsets personal. Ett brev, en postförsändelse eller något annat meddelande som sänts av en häktad får öppnas för att ta reda på vem som är dess avsändare, om inte avsändaren kan utredas utan att brevet, postförsändelsen eller meddelandet öppnas. Då får brevet eller meddelandet inte läsas i större utsträckning än vad som behövs för att ta reda på vem som är dess avsändare.

Brev, andra postförsändelser och meddelanden får kopieras, om det vid läsningen av dem framgår att de sannolikt innehåller planer eller uppgifter som gäller

1) ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är minst ett års fängelse eller ett straffbart försök till ett sådant brott, eller

2) straffbart bruk av narkotika.

2 a §

Underrättelse om läsning

Om ett brev, en postförsändelse eller ett meddelande till eller från en häktad läses, ska den häktade utan dröjsmål underrättas om läsningen samt om grunden för läsningen. Underrättelsen om läsningen får uppskjutas om det behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Den häktade ska dock underrättas om läsningen och dess grund inom två veckor från läsningen eller, om den häktade frigges tidigare än detta, senast då den häktade frigges, om inte något annat följer av annan lagstiftning.

Om ett brev efter läsningen kvarhålls på en sådan grund som avses i 5 §, iaktas det som bestäms i 5 § i fråga om underrättelsen.

4 §

Brevväxling med ombud

Ett brev eller någon annan postförsändelse som anlänt till en häktad och av vars avsän-

daruppgifter det framgår att avsändaren är det ombud som avses i 1 mom. får i den häktades närvaro öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om det finns anledning att mistänka att brevet innehåller ämnen eller föremål som avses i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. Vid granskningen iaktas i övrigt bestämmelserna i 1 § 4 mom.

7 §

Avlyssning och inspelning av telefonsamtal

En häktads telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet.

Den häktade och den som den häktade står i telefonkontakt med ska underrättas om avlyssningen och inspelningen av samtalet innan åtgärden inleds.

Samtal mellan den häktade och de tillsynsmyndigheter som avses i 3 § eller ombud som avses i 4 § får inte avlyssnas eller spelas in. Om det vid avlyssningen av ett telefonsamtal framgår att det gäller en kontakt mellan den häktade och en person som avses ovan, ska avlyssningen avbrytas och inspelningen utplånas.

7 a §

Användning av e-post

En häktad kan ges tillstånd att sända och ta emot e-postmeddelanden av något viktigt skäl i anknytning till upprätthållande av kontakter, till utkomst eller till skötseln av arbets- eller utbildningsfrågor, rättsliga angelägenheter, socialärenden eller bostadsfrågor, om inte den häktades rätt till kontakter har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen. Trots detta kan den häktade av ett viktigt skäl som hänför sig till skötseln av rättsliga angelägenheter ges tillstånd att sända

e-postmeddelanden till ett sådant ombud som avses i 4 § och ta emot e-postmeddelanden av ombudet.

En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att användningen av e-post inte äventyrar syftet med häktningen, ordningen eller säkerheten i fängelset eller den häktades eller någon annans säkerhet och att man tillräckligt väl kan försäkra sig om meddelandets avsändare och mottagare.

Tillståndet kan återkallas, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd till användning av e-post inte längre uppfylls efter det att beslutet fattats eller om den häktade bryter mot tillståndsvillkoren.

7 b §

Användning av internet

En häktad kan ges tillstånd att använda internet av något viktigt skäl i anknytning till utkomst eller till skötseln av arbets- eller utbildningsfrågor, rättsliga angelägenheter, socialärenden eller bostadsfrågor eller av något annat motsvarande viktigt skäl, om inte den häktades rätt till kontakter har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen. En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att den häktades tillgång till andra webbsidor än sådana som är förenliga med tillståndet har hindrats på ett tillbörligt sätt.

En förutsättning för att tillstånd ska beviljas är att användningen av internet inte äventyrar syftet med häktningen, ordningen eller säkerheten i fängelset eller den häktades eller någon annans säkerhet.

Tillståndet kan återkallas, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd till användning av internet inte längre uppfylls efter det att beslutet fattats eller om den häktade bryter mot tillståndsvillkoren.

7 c §

Övervakning av elektronisk kommunikation

Utöver vad som bestäms i informations-samhällsbalken (917/2014), har fängelset vid behov rätt att hämta avsändar- och mottagaruppgifter för meddelanden och samtal ur den anordning som den häktade använt för kom-

munikationen eller ur de anordningar eller system som fängelset tillhandahåller för förmedling och behandling av kommunikationen.

Vid övervakningen av e-postmeddelanden som en häktad mottagit och sänt tillämpas bestämmelserna i 2—5 §.

En häktad som sänder e-postmeddelanden eller använder internet får övervakas på teknisk väg och så att en tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten är närvarande.

8 §

Förfarande vid granskning och kvarhållande

Beslut om läsning, kopiering och kvarhållande av brev, andra postförsändelser eller meddelanden eller e-postmeddelanden samt om avlyssning och inspelning av telefonsamtal ska vara skriftliga.

9 §

Beslutanderätt

En i arbetsordningen förordnad tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om granskning av brev och andra postförsändelser med stöd av 1 § 2 mom. samt om öppnande av en sådan försändelse och granskning av dess innehåll med stöd av 1 § 3 mom. eller 4 § 2 mom.

En säkerhetsansvarig eller en av denne för uppgiften särskilt förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om läsning av brev, andra postförsändelser eller meddelanden med stöd av 2 § 1 mom., om utredning av avsändaren enligt 2 § 2 mom., om kopiering enligt 2 § 3 mom., om att underrätta den häktade om läsning enligt 2 a § 1 mom. samt om kvarhållande av försändelser eller meddelanden enligt 5 §. Ett meddelande får dock även lämnas för läsning till en sådan tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten som har rätt att behandla uppgifter i säkerhetsregistret. Beslut om avlyssning och inspelning av telefonsamtal fattas av en säkerhetsansvarig.

Fängelsedirektören eller en säkerhetsansvarig beslutar om tillstånd till användning av e-post och internet och om återkallande av sådana tillstånd.

10 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om förfarandet vid granskning, läsning, kopiering och kvarhållande av brev, om avlyssning och inspelning av telefonsamtal samt om användning och övervakning av elektronisk kommunikation utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 kap.

Besök och andra kontakter utom fängelset

1 §

Besök

De häktade har rätt att under behövlig övervakning ta emot besökare vid tidpunkter som reserverats för besök så ofta det är möjligt utan att ordningen och verksamheten i fängelset störs, på det sätt som bestäms i detta kapitel, om inte denna rätt har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen. Besök kan tillåtas även vid andra tillfällen än vid de tidpunkter som reserverats för besök, om det behövs för bevarandet av den häktades kontakter eller av något annat viktigt skäl.

Besöken ordnas i ett övervakat besöksrum där det finns konstruktionsmässiga hinder mellan den häktade och besökaren, för att säkerheten och ordningen i fängelset ska upprätthållas, införsel av förbjudna ämnen och föremål i fängelset förhindras samt syftet med häktningen säkerställas. Besöken ska övervakas på behövligt sätt. Andra besök än oövervakade besök kan övervakas på teknisk väg och så att en tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten är närvarande. Teknisk övervakning omfattar iakttagande och upptagning av bild med en teknisk anordning. Den häktade och besökaren ska på tillbörligt sätt underrättas om övervakning som sker med hjälp av en teknisk anordning.

Samtalet mellan den häktade och besökaren får avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, den häktades uppförande under fängelsetiden eller med besöka-

ren behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Den häktade och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtalet innan åtgärden inleds.

Besöket kan ordnas avskilt från andra häktade och besökare, om det med beaktande av besökarens eller den häktades brottsliga bakgrund eller den häktades uppförande under häktningstiden finns skäl att misstänka att besöket kan äventyra ordningen eller säkerheten i fängelset eller den häktades eller någon annans säkerhet.

Bestämmelser om övervakning av besök av ombud finns i 4 §. Bestämmelser om granskning av den som kommit för att besöka en häktad finns i 12 kap.

2 §

Oövervakade besök

Tillstånd för besök utan övervakning kan beviljas då det är fråga om besök av en nära anhörig till en häktad, någon annan närstående samt, om det finns skäl till det, även av någon annan person som är viktig för den häktade, om det är motiverat för bevarandet av den häktades kontakter eller av någon annan motsvarande orsak, om inte den häktades rätt till kontakter har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen. För att tillstånd till ett sådant besök ska beviljas förutsätts det att besöket inte äventyrar säkerheten eller ordningen i fängelset eller den häktades eller någon annans säkerhet och att besöket inte stör verksamheten i fängelset.

3 §

Besök av barn

En häktad kan beviljas tillstånd att ta emot besök av ett barn som är yngre än 15 år i ett rum som lämpar sig för detta, om besöket behövs för att upprätthålla kontakten mellan den häktade och barnet och besöket inte strider mot barnets bästa.

4 §

Besök av ombud

En häktad har rätt att utan ogrundat dröjsmål ta emot besök av ett ombud som avses i 8 kap. 4 § utan att någon annan är närvarande vid besöket.

Besöket får övervakas om det är nödvändigt för att upprätthålla ordningen eller säkerheten i fängelset eller om den häktade eller ombudet uttryckligen begär det. Övervakningen utförs genom synkontakt eller med hjälp av en teknisk anordning, utan att samtalet mellan den häktade och ombudet avlyssnas eller upptas. Besöket kan vid behov också ordnas i ett rum där det finns konstruktionsmässiga hinder mellan den häktade och ombudet. Den häktade och ombudet ska underrättas om övervakningen av besöket innan övervakningen inleds.

Bestämmelser om anordnandet av besök med hjälp av en videolänk finns i 10 §.

5 §

Övervakade besök häktade och fångar emellan

En häktad kan beviljas tillstånd till ett övervakat besök av en annan häktad eller fånge som placerats i samma fängelse, om det är fråga om en nära anhörig till den häktade, någon annan närstående eller någon annan person som är viktig för den häktade och besöket är motiverat för bevarandet av den häktades kontakter eller av något annat viktigt skäl och den häktades rätt till kontakter inte har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen. En förutsättning för att tillstånd till ett sådant besök ska beviljas är att besöket inte äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset eller den häktades eller någon annans säkerhet.

6 §

Avbrytande av besök

Ett besök får avbrytas om det behövs för att förhindra ett brott eller för att upprätthålla ordningen eller säkerheten i fängelset.

7 §

Återkallande och förvägran av besök

Ett tillstånd till besök kan återkallas om förutsättningarna för beviljande av besöket inte längre uppfylls efter det att beslutet fattats.

Ett besök kan förvägras, om

1) besökaren inte kan legitimera sig på ett tillförlitligt sätt,

2) besökaren vägrar att underkasta sig säkerhetskontroll enligt 12 kap. 2 § eller kroppsvisitation enligt 12 kap. 3 §,

3) besökaren av yttre tecken att döma är berusad,

4) det finns grundad anledning att misstänka att besöket medför fara för ordningen eller säkerheten i fängelset eller den häktades eller någon annans säkerhet.

I de fall som avses i 2 mom. 1 punkten kan besöket ordnas under sådan övervakning att besöket inte äventyrar ordningen eller säkerheten i fängelset.

8 §

Besöksförbud

Om det har konstaterats att en besökare har medfört eller försökt medföra narkotika eller sådana föremål eller ämnen som avses i 5 kap. 1 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller 2 mom. till ett fängelse, eller har konstaterats äventyra säkerheten eller allvarligt störa ordningen i fängelset, kan besökaren meddelas ett med hänsyn till omständigheterna skäligt, högst sex månaders förbud att besöka fängelset. Ett besöksförbud kan förlängas om det fortfarande behövs för att förhindra den verksamhet som ligger till grund för förbudet.

Ett besöksförbud kan omfatta ett förbud att träffa en viss häktad eller vissa häktade eller ett förbud mot tillträde till ett visst fängelse eller vissa fängelser.

Besöksförbud får inte meddelas en häktads nära anhöriga eller någon annan närstående som avses i 16 kap. 1 § 1 punkten eller den häktades ombud som avses i 8 kap. 4 §.

Beslut om besöksförbud ska vara skriftliga. Innan ett besöksförbud meddelas ska den häktade och om möjligt också besökaren höras.

9 §

Mottagning och granskning av varor

I samband med besök i ett fängelse får en liten mängd sådana varor eller föremål tas emot som det enligt 5 kap. 1 § 1 och 2 mom. är tillåtet att inneha i fängelset. Närmare föreskrifter om den egendom som får tas emot och om dess mängd samt om förfarandet vid mottagningen av varor meddelas i fängelsets i 10 kap. 1 § avsedda ordningsstadga.

De varor som besökare medför ska granskas innan de överlämnas till den häktade.

10 §

Kontakter via videolänk

För en häktad kan ordnas möjlighet att stå i kontakt med en nära anhörig eller någon annan närstående via videolänk eller genom något annat lämpligt tekniskt kommunikationsmedel där deltagarna kan se och höra varandra. För bevarandet av den häktades kontakter eller av något annat viktigt skäl kan kontakt ordnas också med någon annan person som är viktig för den häktade. En förutsättning för detta är att den häktades rätt till kontakter inte har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

I fråga om övervakning och avbrytande av kontakter samt återkallande av tillstånd till kontakter tillämpas vad som föreskrivs i 1 § 2 mom. samt 6 och 7 §.

Också besök av ett ombud kan på den häktades eller ombudets begäran ordnas via videolänk. I fråga om övervakning av besöket tillämpas vad som föreskrivs i 4 §.

11 §

Kontakter med massmedier

Om en häktad intervjuas, filmas eller fotograferas i fängelset, ska bestämmelserna om besök och besökare i detta kapitel tillämpas. Om en företrädare för ett massmedium vill intervjua en häktad, ska en tjänsteman vid Brottsförhållningsmyndigheten fråga den häktade om han eller hon samtycker till att bli intervjuad.

12 §

Kontakter med en beskickning

Utländska häktade har rätt att stå i kontakt med en diplomatisk beskickning eller ett konsulat som företräder hemlandet, om inte kontakterna har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

En försändelse som en häktad adresserat till en diplomatisk beskickning eller ett konsulat ska vidarebefordras utan dröjsmål.

13 §

Privata samtal

En häktad ska i möjligaste mån ges tillfälle till privata samtal om personliga frågor med företrädare för en församling, en organisation som utför fängelsearbete eller någon annan motsvarande institution.

14 §

Permission av synnerligen viktigt skäl och permission under ledsagning

En häktad kan beviljas tillstånd att under behövlig bevakning för en kort tid avlägsna sig från fängelset för att på finskt territorium besöka en svårt sjuk nära anhörig eller annan närstående och för att närvara vid en nära anhörigs eller annan närståendes begravning samt av något annat motsvarande synnerligen viktigt skäl.

En häktad kan också beviljas tillstånd att under behövlig bevakning för en kort tid avlägsna sig från fängelset för att sköta ett brådskande och tvingande ärende.

15 §

Beslutanderätt

En sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om oövervakade besök, besök av ombud, besök av barn, besök häktade och fångar emellan, övervakade besök enligt 1 § 4 mom. och kontakter via videolänk samt om återkallande av tillstånd till dessa. En säkerhetsansvarig

beslutar om avlyssning av ett övervakat besök med en teknisk anordning och upptagning vid ett övervakat besök enligt 1 § 3 mom. Fängelsedirektören eller en sysselsättningsansvarig eller säkerhetsansvarig beslutar om besöksförbud och permission.

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om förvägran och avbrytande av besök.

16 §

Hänvisningsbestämmelse

Bestämmelser om sådan kontroll av drogfrihet som utgör villkor för besök enligt 2 och 3 § finns i 11 kap. 7 § 3 mom. Bestämmelser om kroppsvisitation av en häktad i samband med sådana besök finns i 11 kap.4 §.

17 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om permission, om besöksförbud och innehållet i det, om hur övervakningen av besök ska ordnas samt om besöksrummens tekniska och konstruktionsmässiga övervakningsarrangemang utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om hur besök ska ordnas meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

10 kap.

Ordningen och disciplinen i ett fängelse

3 §

Ordningsförseelser

En häktad kan påföras disciplinstraff, om han eller hon gör sig skyldig till en *ordningsförseelse*. Ordningsförseelser är att

1) i ett fängelse eller annars under uppsikt av en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten göra sig skyldig till ett brott som inte kan förutses medföra strängare straff än böter,

2) utan tillstånd avlägsna sig från en hälsovårdsanstalt,

3) bryta mot bestämmelserna i denna lag eller bestämmelser som med stöd av lagen utfärdats genom förordning av statsrådet eller mot föreskrifter som preciserar dessa och som meddelats av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet,

4) bryta mot fängelsets i 1 § avsedda ordningsstadga, förutsatt att ordningsstadgan uttryckligen anger att förseelsen kan leda till disciplinstraff,

5) bryta mot villkor som uppställts för tillstånd som avses i 8 kap. 7 a och 7 b §,

6) underlåta att följa en uppmaning eller befallning som en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten har gett inom ramen för sin behörighet i syfte att upprätthålla ordningen och säkerheten i fängelset.

4 §

Disciplinstraff för häktade

Om en tillrättavisning inte anses vara en tillräcklig påföljd, kan den häktade disciplinärt bestraffas med

3) placering i enrum för högst tio dygn (*straff i enrum*).

8 §

Straff i enrum

Straff i enrum omfattar begränsning av egendomsinnehav, kontakter, användning av bibliotek, möjligheter att följa radio- och televisionsprogram samt hobby- och fritidsverksamhet. Avvikelser från begränsningarna kan göras, om det är motiverat med hänsyn till den häktades förhållanden. Den häktades rätt till besök och vistelse utomhus kan begränsas endast om besöken eller vistelsen utomhus äventyrar den häktades egen eller någon annans säkerhet.

Om den häktade utan avbrott varit tio dygn i enrum, får ett nytt straff i enrum inte verkställas förrän sju dygn har förflutit från det att det tidigare straffet upphörde.

En läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt underrättas om placering i enrum. Om verkställigheten äventyrar den häktades hälsa, ska den uppskjutas eller redan inledd verkställighet avbrytas.

14 §

Avskildhet vid utredning

Medan en ordningsförseelse som begåtts av en häktad utreds och beslutet om disciplinstraff inväntas, kan den häktade hållas avskild från övriga fångar och häktade, om det behövs för att bevara ordningen eller av andra särskilda skäl. Avskildheten får inte räcka längre än nödvändigt och inte överskrida sju dygn. En läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt underrättas om avskildheten.

15 §

Påförande av disciplinstraff

Ett ärende som gäller disciplinstraff ska behandlas vid muntligt förfarande i närvaro av fängelsedirektören, en säkerhetsansvarig, den häktade och ett ojävigt vittne. Den häktade, ett vittne och någon annan person kan höras via videolänk eller med något annat motsvarande kommunikationsmedel, om det är ändamålsenligt på grund av ett långt avstånd eller av någon annan motsvarande orsak.

16 §

Beslutanderätt

Fängelsedirektören eller, om saken inte tål uppskov, en säkerhetsansvarig eller en tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om övervakning och läsning av fängelselokaler.

11 kap.

Granskning av fängelselokaler och häktade

4 §

Kroppsvisitation

En häktad kan kroppsvisiteras, om

1) han eller hon misstänks för innehav av sådana otillåtna föremål eller ämnen som avses i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom., eller

2) kroppsvisitation är behövlig för att förebygga rymning, för att avvärja en fara som hotar ordningen eller säkerheten i fängelset, för att utreda en misstänkt ordningsförseelse, på grund av ankomst eller återkomst till fängelset eller i samband med oövervakade besök eller besök av barn.

Kroppsvisitation omfattar undersökning av vad den häktade har i sina kläder eller annars bär på sig. Kroppsvisitation omfattar även undersökning av den häktades mun.

6 a §

Förbud mot framställning och användning av berusningsmedel

Det är förbjudet att i fängelset framställa och använda alkohol och andra berusningsmedel samt sådana dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen.

7 §

Kontroll av drogfrihet

— — — — —
Ett villkor för oövervakade besök, besök av barn och placering på en kontraktsavdelning är att den häktade på begäran lämnar urin-, saliv- eller utandningsprov.
— — — — —

10 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styr-

ning eller övervakning eller en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om säkerhetskontroll av en häktad.

En tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman som utför styrnings- eller övervakningsuppgifter beslutar om kroppsvisitation av en häktad och om kontroll av drogfrihet.

Fängelsedirektören eller en av direktören förordnad säkerhetsansvarig beslutar om specialgranskning. I enskilda fall har Brottsåklagarmyndighetens centralförvaltningsenhet rätt att besluta om specialgranskning.

Fängelsedirektören beslutar om kroppsbesiktning.

13 kap.

Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

4 §

Observation i isolering

Om det finns grundad anledning att misstänka att en häktad under vistelsen i fängelset eller vid ankomsten till fängelset har förbjudna ämnen eller föremål som avses i 5 kap. 1 § 1 eller 2 mom. i sin kropp, får den häktade placeras i ett rum eller en cell där det med hjälp av teknisk utrustning eller på annat sätt är möjligt att dygnet runt observera och övervaka den häktade och hur de förbjudna ämnena eller föremålen lämnar hans eller hennes kropp. Då kan man också kräva att den häktade använder särskild observationsklädsel. En häktad som använder observationsklädsel ska på begäran utan dröjsmål ges tillträde till toalett.

Observation i isolering får fortgå tills de förbjudna ämnena eller föremålen har lämnat den häktades kropp eller tills det annars inte längre finns skäl till isolering. Observation i isolering får dock inte fortgå längre än sex dygn. Om observation i isolering äventyrar den häktades hälsa, ska den avbrytas. Om det vid kroppsbesiktning har upptäckts att den häktade har föremål eller ämnen som avses i

1 mom. i kroppen, får tiden för observation i isolering förlängas också efter den maximala tiden på sex dygn, dock med ytterligare högst tre dygn.

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska utan dröjsmål underrättas om att en häktad har ställts under observation i isolering. En läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt undersöka den häktades hälsotillstånd. Den häktade ska noggrant iaktas genom teknisk övervakning och på annat sätt.

9 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om verkställighet av och förhållandena under observation, observation i isolering och avskildhet samt om maktmedelsredskap, fängslan och antecknande av beslut som avses i 8 § utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om användning av maktmedel samt om utbildning i hur säkerhetsåtgärder ska vidtas samt hur maktmedel och maktmedelsredskap ska användas meddelas av Brottsföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

14 kap

Transport av häktade

2 §

Tiden för transport

Om transporten med användning av sedvanliga transportrutter eller transportmedel tar oskäligt länge med beaktande av orsaken till transporten, transportsträckan eller den häktades hälsotillstånd ska en annan rutt eller ett annat transportmedel användas för transporten.

4 §

Bemötande av häktade under transport

Den som transporteras får inte under transporten ta emot pengar, ämnen eller föremål av utomstående personer. Försändelser med pengar, ämnen eller varor som riktats till den som transporteras kan tas för förvaring av den tjänsteman som svarar för transporten, om det finns särskilda skäl till det.

15 kap.

Ändringssökande

1 §

Beslut i vilka ändring får sökas

En häktad får begära omprövning av eller anföra besvär över Brottsföljdsmyndighetens beslut som gäller

1) avskilt boende på egen begäran enligt 3 kap. 2 § 2 mom., användning av egna kläder enligt 3 kap. 3 § eller avvikelser från den normala kosten enligt 3 kap. 4 §,

2) förvägran av innehav av egendom enligt 5 kap. 1 §, användning av pengar enligt 5 kap. 4 § eller sysselsättnings- eller brukspenning som lämnas obetald enligt 5 kap. 7 §,

3) temporär vård utanför fängelset enligt 6 kap. 2 §,

4) kvarhållande av brev eller postförsändelser enligt 8 kap. 5 §,

5) besöksförbud enligt 9 kap. 8 § eller permission av synnerligen viktigt skäl enligt 9 kap. 14 § 1 mom.,

6) varning, förlust av rättigheter eller straff i enrum enligt 10 kap. 4 §,

7) placering under observation enligt 13 kap. 3 § eller observation i isolering enligt 13 kap. 4 § eller avskildhet enligt 13 kap. 5 §,

8) andra beslut som avses i 5 § i förvaltningsprocesslagen (586/1996) och som fattats med stöd av denna lag, om inte sökande av ändring har förbjudits med stöd av 2 § i detta kapitel.

Besökaren till en häktad får begära om-

prövning av och anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut om besöksförbud enligt 9 kap. 8 §.

Den som sänder ett brev till en häktad eller är mottagare av ett brev från en häktad får begära omprövning av och anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut om kvarhållande av brevet eller postförsändelsen enligt 8 kap. 5 §.

2 §

Förbud mot att söka ändring

En häktad får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

1) placering i ett fängelse enligt 2 kap. 1 § 1 eller 2 mom.,

2) placering i fängelset enligt 3 kap. 1 §, placering i boende enligt 3 kap. 2 § 1 mom., placering på kontraktsavdelning enligt 3 kap. 2 a §, förflyttning till ett annat fängelse enligt 3 kap. 6 och 6 a § eller tillåtelse för en häktad att avlägsna sig från fängelset för att höras hos någon annan myndighet än en domstol enligt 3 kap. 8 § 2 mom.,

3) placering i sysselsättning enligt 4 kap. 1 § eller tillstånd till eget arbete enligt 4 kap. 2 §,

4) läsning och kopiering av brev, andra postförsändelser eller meddelanden enligt 8 kap. 2 §, avlyssning och inspelning av telefonsamtal enligt 8 kap. 7 §, tillstånd till användning av e-post enligt 8 kap. 7 a § eller tillstånd till användning av internet enligt 8 kap. 7 b §,

5) besök enligt 9 kap. 2, 3, 5 eller 10 §, mottagning av varor i samband med besök enligt 9 kap. 9 § eller permission enligt 9 kap. 14 § 2 mom.

3 §

Förfarande vid ändringssökande

På sökande av ändring tillämpas i övrigt bestämmelserna i 20 kap. 3—9 § i fängelselagen.

16 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Tillämpning av fängelselagen

Vid verkställighet av häktning tillämpas vad som föreskrivs om verkställighet av fängelse i följande bestämmelser i fängelselagen:

1) 1 kap. 4 § om brottspåföljdsregionernas uppgift, 5 a § om nära anhörig och annan närstående, 6, 8 och 9 § om utövande av befogenheter och om behörighet samt 11 § om handräckning,

2) 4 kap. 1 § 1 mom. om fängelser och 3 § om ersättande av resekostnader,

3) 5 kap. 1 § 1 mom. om avdelningar, 8 § om dagordningen på en avdelning och 9 § 1 mom. om beslutanderätten vid fastställande av dagordningen på avdelningarna,

4) 7 kap. 1 § om bostadsrum,

5) 10 kap. 9 § om dödsfall,

6) 11 kap. 1 § om fritidsverksamhet, 3 § 1 mom. om ordnande av religiösa sammankomster och 4 § 1 mom. om bibliotek,

7) 13 kap. 2 § 1 mom. om besöksrum och 11 § om minderåriga besökares tillträde till fängelset,

8) 14 kap. 11 § om rätten att besluta om permission,

9) 19 kap. om anmälningar, lämnande av upplysningar och rätten att förtiga uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2015.

På verkställighet av beslut som gäller bemötandet av en häktad tillämpas de bestämmelser som gällde när beslutet fattades. Bestämmelserna i denna lag ska dock tillämpas om ett ärende sedan lagen trätt i kraft tas till ny behandling på grund av överträdelse av villkor, förändrade förutsättningar, en lagstadgad tidsfrist eller av någon annan motsvarande anledning.

På handläggningen av begäranden om omprövning och besvär som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Bestämmelserna i denna lag ska dock tillämpas

när ändring söks i sådana beslut av förvaltningsdomstolen som har fattats efter lagens ikraftträdande.

Helsingfors den 10 april 2015

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*